

Аўтары "Канцэпцыі развіцця вёскі" — госці рэдакцыі

Чытачы «Мінскай праўды», думаеце, не маглі не заўважыць у №97, 98, 100, 101 і 102 матэрыялы пад напіскай «Канцэпцыя развіцця вёскі».

Заўважым: перабудова ў АПК, асабліва ў калгасах і саўгасах, пачынаючы з 1991 года хваляе вельмі многіх. У гарадах, «на асфальце», звычайна няма ніякай сельскай гаспадаркі, якія «дакладна» ведаюць, што і як трэба рабіць з зямлёй, тэхнікай, жыллёй калгасаў і саўгасаў. Фермерства заходніх краін для іх аказалася асяляльным узорам. А вось што неабходна беларускаму сельгасу, як ён сам хацеў бы гаспадарыць на зямлі — ніхто не лічыў патрэбным спытаць. Ці не таму і склалася такая неверагодна цяжкая сітуацыя ў АПК рэспублікі, што ні Вярхоўны Савет, ні ўрад, ні Мінсельгасарх Бе-

ларусі, бадай, і сёння не могуць дакладна сказаць, куды, па якіх шляхах будзе эвалюцыянаваць наша вёска.

Гэтую няпростую, але надзвычай патрэбную работу выканалі энтузіясты: сустаршыня Аграрнай партыі Беларусі, дэпутат Стаўбцоўскага раённага Савета, старшыня калгаса «Чырвоны Кастрычнік» А.У.Юнцэвіч, дэпутат Азярыцка-Слабодскага сельскага Савета, старшыня калгаса імя Арджанікідзе У.П.Лысы, старшыня калгаса «Новы свет» Капыльскага раёна, кандыдат эканамічных навук М.І.Рубель і доктар філасофскіх навук, прафесар І.К.Галко.

Першым чытачамі свежай навіны ў газеце з'яўляюцца, як вядома, яе супрацоўнікі. Трэба сказаць, што як толькі на старонках «Мінскай праўды» з'явілася некалькі раздзелаў Канцэпцыі, у ка-

лектыве рэдакцыі ўзнікла ідэя запрасіць яе аўтараў да сябе, пазнаёміцца з імі бліжэй, бо такое знаёмства заўсёды дае шмат карысці журналістам.

І вось у мінулыя пятніцу аўтары Канцэпцыі прыйшлі ў рэдакцыю. Госці пажадалі азнаёміцца з працэсам падрыхтоўкі матэрыялаў да друку, вёрсткай і тэхналогіяй выпуску газеты. А затым адбылася зацікаўленая размова. Кіраўнікі гаспадарак і прафесар І.К.Галко расказалі аб правядзенні ў калгасах даследаванняў, замежных спецаў і вывучэнні тэндэнцый развіцця фермерства ў ЗША, Швецыі, Галандыі, Германіі і іншых краінах, аказалі на пытанні супрацоўнікаў рэдакцыі.

Было падкрэслена, што фактычна ва ўсіх развітых краінах свету ідзе працэс канцэнтрацыі і спецыялізацыі сельскагаспадарчай

вытворчасці, спалучэння сельскагаспадарчай практыкі з высокімі дасягненнямі сучаснай навуцы і камп'ютэрнай тэхнікі. Гэта вызначальны працэс, і тут наша калектыўная сельская гаспадарка не адстае, а практычна ўшчыўна падышла да аднаўлення і развіцця, навішымі тэхналогіямі. Дарэчы, у 70—80-я гады па многіх напрамках гэтыя аднаўленчыя і практычныя навіны палых і фермах ішло вельмі плённа, давала адчувальныя вынікі. Усё спыніў развал народнагаспадарчага комплексу Саюза, разбурэнне эканамічнага патэнцыялу рэспублікі. Давяршае гэты працэс перарытэцтва на прадакцыю сельскай гаспадаркі і прамысловасці, які стрымжыць не толькі калгасы і саўгасы, але і фермерскія гаспадаркі. Зразумела, што выхад з крызісу — не ў разбурэнні эканамічнага патэнцыялу калектыўных гаспадарак, а ў яго ўмацаванні і далейшым развіцці.

Размова працягвалася некалькі гадзін. Яна пакінула шчыры ўражанні як у супрацоўнікаў, так і ў гасцей рэдакцыі калектыў.

НА ЗДЫМКУ: (злева направа) І.К.Галко, А.У.Юнцэвіч, М.І.Рубель і У.П.Лысы ў рэдакцыі.

Іван АБАБУРКА.
Фота Анатоля БАСАВА.
(Матэрыялы размовы ў рэдакцыі будуць апублікаваны пазней).

В партиях и движениях

НЕ РАСКОЛ, А ВОЗРОЖДЕНИЕ

Некоторые средства массовой информации сообщили о расколе в среде левых сил. Газета «7 дней», например, писала: «Факт раскола подтверждает и состоявшийся на днях пленум Минского горкома КПБ. На нем первый секретарь горкома Емельян Лепешко заявил о сложении своих полномочий и выходе из партии».

Приведенный «факт», мягко говоря, не отвечает истине как по форме, так и по содержанию. О сложении всех полномочий в КПБ мною, как членом ЦК КПБ, было заявлено на пленуме ЦК КПБ 24.09.94 года. Причиной такого решения явилось то обстоятельство, что я вступаю и до конца дней своих останусь членом КПСС, членом ленинской партии рабочего класса. КПБ считал возрожденным отрядом КПСС в Белоруссии. Однако намеченной заменой партдокументов ЦК КПБ завершает раскол КПСС, ее восстановление по национальным квартирам, окончательный разрыв со Всесоюзным коммунистическим движением.

Особая пагубность такой политики для советского народа, часть членов ЦК и Минского горкома КПБ, в подавляющем большинстве рабочие, вышла из структур КПБ, образовали партийную организацию КПСС, приступили к формированию Белорусской территориальной организации КПСС как партии рабочего класса. В основу деятельности положен Устав КПСС и все три Программы КПСС. Рабочие-коммунисты считают, что сложилась уникальная ситуация, позволяющая рабочему классу, как и наметил В.И. Ленин в 1903 году, самоорганизоваться во всесоюзном масштабе в свою пролетарскую партию. Из КПСС добровольно убежали чуждые и враждебные трудящимся элементы. Образовали коммерческо-спекулятивные структуры и буржуазные, ревизионистские, троцкистские партии.

Только рабочие в союзе с крестьянами и всеми трудящимися Страны Советов, самоорганизовавшись в свою партию — КПСС, смогут выполнить волю советского народа, высказанную на Всесоюзном референдуме 17 марта 1991 года. Восстановят единство страны — СССР, Советскую власть как власть трудящихся с выборами всех депутатов в трудовые, воинские, учебные коллективы и правом их отзыва в любое время, социализм со всеми социальными гарантиями, останутся полновластные общинники, братоубийство, наведут порядок в стране.

Емельян ЛЕПЕШКО.

ФАКТЫ ПАДЗЕЙ АРГУМЕНТЫ І МЕРКАВАННІ

КАНТРАКТ — НЕ АНТРАКТ

Выкананне абласнога Савета дэпутатаў арганізаваў нараду-семинар для намеснікаў старшын гарадзкіх райвыканкомў па эканоміцы, юрыстаў выканкомў і групы работнікаў абласных службаў па пытанні заключэння кантрактаў з кіраўнікамі дзяржаўных прапрадпрыемстваў, арганізацый і ўстаноў. З кароткім уступным словам перад прысутнымі выступіў старшыня аблвыканкома А.І.Цішкевіч.

Рэкамендацыі па ўказанай праблеме давалі спецыялісты Міністэрства працы. Камісіі па працы Вярхоўнага Савета, юрыдычная ўпраўлення Кабінета Міністраў Рэспублікі Беларусь. Свайм бачаннем сітуацыі падзяліў генеральных дырэктар канцэрна «Прамысловасць» А.І.Мяцельскі.

Семинар прайшоў у форме зацікаўленай дыскусіі і, безумоўна, дапаможа работнікам дзяржаўнага апарату ў іх прак-

тычнай рабоце. Прадстаўнікі з месца выказалі няглыбкія прашанні па ўдасканаленню механізму заключэння кантрактаў, укажучы на праблемы ў заключэнні кантрактаў па гэтай праблеме, падкрэсліваючы, што падобных «антрактаў» тут быць не павінна.

Вёў семинар намеснік старшын абласнога Савета К.К.Хвянко.

Рэзананс

ДАЛІ АДСТАЎКУ МАГАРЫЧАМ

Пасляслоўе да аднаго артыкула

Воагук на публікацыю ў «Мінскай праўдзе», якая была змяшчана ў нумары за 15 верасня г.г. і называлася «Бабуліны аброк», быў на дзіва хуткі. У той жа дзень Міхасю Тычыну пазванілі па тэлефоне з калгаса імя Кірава Слаўскага раёна. З таго самага, адкуль бабуля-пенсіянерка ездзіла пятніком у Старыя Дарогі (баласе ёсць паблізу прыпынку) па гаразку, каб, як яна расказала аўтару артыкула, расплаціцца з камбайнерам за ўборку ячменю на сатках. Мужчынскі голас у трубы значыў, што, маўляў, дарэмна бабуля траціла час і грошы, бо магарычы былі ў модае летась, а сёння праўдзілі і далі адстаўку.

Не скарэц, што разліковай адзінкай там была бутэлька спіртго. Сёння ў нас парадак такі, — працягваў старшыня. — Для ўборкі збожжавых на сатках мы выдзелілі спецыяльнага камбайнера, а брыгадзірам паралілі на месцах строга сачыць за яго работай. Паслугі па ўборцы ўладальнік збожжавых палатка папярэдня аплатае ў калгаснай касе па зацверджаных праўдзілім расцэнках.

Навёў дэведкі ў планавіка-эканаміста гаспадаркі Галіны Пякельнік. Расцэнкі такія: за ўборку адной соткі збожжавых бярэцца 440 рублёў, з дачніка ці не члена калгаса — удвая больш. За работу бульбаробачнага камбайна (з папярэдням аддаваннем бацвіны і даставкай клубняў у двор) — 600 рублёў за сотку.

Хочацца верыць, што такія захавы праўдзілі адб'юць у аматараў спіртго ахвоту

да «левых» райсаў у час уборачнай, дадуць пэўную палёгка перш за ўсё пенсіянерам, якім раней без бутэлькі не варта было і падыходзіць да камбайнера. І тым не менш «магарычана» псіхалогія ў асобных людзей застаецца. Чалавеку здаецца, што без паўлітэрыі яму ўбярэць збожжа абы-які ці нават заточыць крыўду. Не выключана, што і бабуля, якая заласлася бутэлькай «прадрыхтай» на час жніва (дарэчы, як высветлілася, не калгасніца), жыўе з такімі настроямі. Тым больш што ёй пры разліку ў калгаснай касе трэба плаціць за паслугу камбайнераў удвая даражэй, чым калгасніку.

І ўсё ж ініцыятыва праўдзілі калгаса імя Кірава варта таго, каб яе перанялі ў іншых гаспадарках. Пара пераходзіць да рынковых узасмадаходзілі і ў сферы вясковых паслуг.

Жизнь как она есть

Глас божий

Мужчина проснулся среди ночи. От крика и какой-то возни на улице. Выглянул на балкон. Трое неизвестных возились возле четвертого. Вернее, перебрасывали его друг другу. Тот материал, но не сдался, осыпая обидчиков новой порцией слов, которых нигде в словаре не найдешь. Что делать? Выйти и помочь пострадавшему? Реально известив свои силы, мужчина не рискнул и вдруг вспомнил наставление своего богобоязненного товарища: в любой опасной ситуации противя руку вперед и произноси магические слова. Что он и сделал. Набрал воздуха в легкие и зачмо произнес вещице слова:

«Мир, покой, любовь!» Мужчины вздрогнули и враз остановились, испуганно озирались кругом. А так как ночь была темная, редкие уличные фонари не освещали дом, то произнесенные слова, казалось, исходили с неба. Испуганно втянув головы в плечи, они подошли к пострадавшему.

— Прости, мужик, потропились. Ты и сам виноват, зачем лезть в амбиции? Ну, мир?

И побрели восвояси.

— Получилось, получилось... — завопил мужчина, возмущенный в комнату, исполняя ритуальный танец индейцев. С постели испуганно глядели на него жена и сыннишка.

Чучело-пугало

Вор, открыв отмычкой дверь, оказался из слабонервных. Только он проскользнул в чужую квартиру, как увидел в темной прихожей труп. Свесив голову, в петле болтался мужчина. Не каждый может выдержать такое зрелище. И наш незадачливый грабитель грохнулся в обморок. Пришел он в себя на постели. Над ним заботливо склонился мужчина, держа в руках ватку с нашатырем. «Что, полечалось?», — елеинным голосом произнес он. Вор вскопился, сунул руку в карман, где лежало оружие взлома и нападения, и ничего не обнаружил. Хозяин довольно рассмеялся: «В целях безопасности я их

изъял».

— А где же труп? — заплетаясь языком произнес горе-взломщик.

— Он здесь, — хозяин внес чучело. — Немного поврежден при вашем падении, но это дело поправимое. Так как я бизнесмен, в какой-то мере ваш собор, то и разговор будет деловой. На восстановление шедевра — пугала для украшения воров — предлагаю в добровольном порядке пожертвовать тысячу долларов.

Вор обреченно махнул головой в знак согласия.

Кто кого?

В продовольственном магазине старушка испуганно таращится на цены

в рыбном отделе. А они и вправду испугают кого угодно. Рыбные деликатесы заросли такими астрономическими «попашками». А в руке у бабульки только «зайчики» да «белочки». Трусовое семейство, которое обесценилось до такой степени, что и спички за них не купишь.

Молодой парень, зубоскаливший с продавщицей, презрительно вперил око в старушку:

— Наковыряй, милая, — (продавщице), — этой старушечки грамм сто рыбки глаз. Я заплачу.

Продавщица подобострастно засмеялась, с готовностью протянув руку к рыбе.

— Спасибо, милоч,

произнесла бабулька, — куда уж мне рыбки глаза! У меня и зубов-то нет. А вот тебе я кое-что подарю.

И, вынув из сумочки пустые молочные бутылки, поставила их перед молодой.

— В скором времени они тебе понадобятся. Прибери на черный день.

И с достоинством отошла от ошешившего парня.

Ирина АНДРЕЕВА.

АД ПРЕЗІДЫУМА АБЛАСНОГА САВЕТА ДЭПУТАТАЎ

Прэзідыум абласнога Савета дэпутатаў з глыбокім жалем паведамае, што 7 кастрычніка 1994 года пасля цяжкай хваробы памёр дэпутат абласнога Савета Уладзімір Сямёнавіч ЦАРЫКАЎ.

Борисовский авторемонтный завод

ПРИНИМАЕТ ЗАКАЗЫ от предприятий, организаций, граждан на производство следующих работ:

- переоборудование а/м ГАЗ, ЗИЛ, ПАЗ-672, КАВЗ-685, львовских автопугачиков на дизельные двигатели;
- капитальный ремонт а/м ГАЗ-53, ПАЗ-672, их узлов и агрегатов;
- ремонт кузовов а/м УАЗ, РАФ, НИССА.

ИЗГОТОВИТ:

- автомобильные фургоны для всех видов автомобилей и кузова бортовые;
- колёсала для автомобилей ВАЗ-2103;
- сиденья для автомобилей.

ПРОДАЕТ:

- кран мостовой КР-923.

Цены договорные. Форма оплаты любая.

Адрес: 222120, г.Борисов, ул.Строителей, 19. Тел./8-277/3-31-11.

■ Ідэя, пошук, прадпрымальніцтва

НІКОЛІ не падаваў бы, што ў стотысячнай Салігорску — чатыры сотні розных гандлёвых кропак. Адных ларкоў звыш сотні: 85 — прыватныя, 33 — дзяржаўныя. Сярод магазінаў прапорушы і іншыя: 60 — дзяржаўныя, і толькі 12 — прыватныя.

Пры такім багатым гандлёвым спектры цяжка ўтрымацца ад параўнанняў. Асабліва калі аб рабоце дзяржаўных і камерцыйных прадпрыемстваў сёння гаворыцца самае рознае. Падобнае два раўназначныя магазіны з аднолькавым профілем я не змогу нават пры такім багатым «асартыментам».

Таму спыніўся на відэа ў горадзе дзяржаўным «Шахцёр» і камерцыйным «Калі ласка».

КАРТОТКА ХАРАКТАРЫСТЫКА:

«Шахцёр». Спецыялізацыя на электратаварах. 16 работнікаў, 440 квадратных метры гандлёвай плошчы. Выручка за апошні месяц — 55 мільёнаў рублёў. Заработак прадаўца з прэміяй — 68 тысяч.

«Калі ласка». «Усеёныш». Гандлюе тэлеканаламі і шакаладам, абуткам і посудам. 10 работнікаў, 302 квадратных метры работнай плошчы. Мяссячная выручка — 86 мільёнаў рублёў. Заработак прадаўца з прэміяй — 95 тысяч.

Падлікі з гэтымі лічбамі зрабіць няцяжка. Як і нейкія вывады. Толькі лічыць даўка не аб усім гаворачы. Таму велічыні кажа паўднёва, як адзначаюць становішча самі кіраўнікі магазінаў.

«Не жадаем служыць прыватніку!»

Заяўляе намеснік дырэктара «Шахцёра» Л.М.Прахарэнка. — Гэта пазіцыя не адміністрацыі, а ўсяго калектыву заагаварыла не выпадкова. Вясной наш магазін быў уключаны ў спіс аб'ектаў гарадской камунальнай уласнасці, які падлягалі прыватызаванню. Засталіся мы дзяржаўным прадпрыемствам толькі таму, што загадаў не былі выкананы некалькіх неабходных фармальнасці. Цяпер усё пачынаецца па новаму кругу. І мы са страхам думаем, аб тым, што да нас у любы момант можа прыйсці «нехта»... І завішці: «З сённяшняга дня вы і магазін — мае».

Чаму са страхам? Па-першае, ёсць трыгва за сваю будучыню, за работу. Не без падстаў. Арандавала ў нас частку памяшкання фірма «Гектар». Праз тры месяцы пасля «адкрыцця дзяржаўнага» яна абанкруцілася, камерсанты прагразілі. Куды прадаўцоў? Хутчэй за ўсё — на вуліцу. І ў прыватных магазінах такога не рэдкасць. Там, раскаваючы, даўка не цукар. Нам жа банкруцтва сёння не пагражае.

Па-другое, амаль усе нашы пакупнікі таксама супраць прыватызавання магазіна. Бо заводы праз нас гарантуюць якасць сваёй прадукцыі. Вось пасаднік прапанаваў нам даволі буйную партыю кавамолака з Украіны. Мы адмовіліся ад выгаднага тавару толькі таму, што не мелі гарантыі на яго якасць. А як павёў бы сябе ў такой сітуацыі чалавек, што набыў магазін? На якасць тавараў, якія купляюцца ў суседнім, прыватным «Масісе», чуюцца і пішадца нямаля скарыжаныя магазінамі ў нас

«Шахцёр» і «Калі ласка»

ХАРАКТАРЫСТЫКА:

«Шахцёр». Спецыялізацыя на электратаварах. 16 работнікаў, 440 квадратных метры гандлёвай плошчы. Выручка за апошні месяц — 55 мільёнаў рублёў. Заработак прадаўца з прэміяй — 68 тысяч.

«Калі ласка». «Усеёныш». Гандлюе тэлеканаламі і шакаладам, абуткам і посудам. 10 работнікаў, 302 квадратных метры работнай плошчы. Мяссячная выручка — 86 мільёнаў рублёў. Заработак прадаўца з прэміяй — 95 тысяч.

Падлікі з гэтымі лічбамі зрабіць няцяжка. Як і нейкія вывады. Толькі лічыць даўка не аб усім гаворачы. Таму велічыні кажа паўднёва, як адзначаюць становішча самі кіраўнікі магазінаў.

«Не жадаем служыць прыватніку!»

Заяўляе намеснік дырэктара «Шахцёра» Л.М.Прахарэнка. — Гэта пазіцыя не адміністрацыі, а ўсяго калектыву заагаварыла не выпадкова. Вясной наш магазін быў уключаны ў спіс аб'ектаў гарадской камунальнай уласнасці, які падлягалі прыватызаванню. Засталіся мы дзяржаўным прадпрыемствам толькі таму, што загадаў не былі выкананы некалькіх неабходных фармальнасці. Цяпер усё пачынаецца па новаму кругу. І мы са страхам думаем, аб тым, што да нас у любы момант можа прыйсці «нехта»... І завішці: «З сённяшняга дня вы і магазін — мае».

Чаму са страхам? Па-першае, ёсць трыгва за сваю будучыню, за работу. Не без падстаў. Арандавала ў нас частку памяшкання фірма «Гектар». Праз тры месяцы пасля «адкрыцця дзяржаўнага» яна абанкруцілася, камерсанты прагразілі. Куды прадаўцоў? Хутчэй за ўсё — на вуліцу. І ў прыватных магазінах такога не рэдкасць. Там, раскаваючы, даўка не цукар. Нам жа банкруцтва сёння не пагражае.

Чаму са страхам? Па-першае, ёсць трыгва за сваю будучыню, за работу. Не без падстаў. Арандавала ў нас частку памяшкання фірма «Гектар». Праз тры месяцы пасля «адкрыцця дзяржаўнага» яна абанкруцілася, камерсанты прагразілі. Куды прадаўцоў? Хутчэй за ўсё — на вуліцу. І ў прыватных магазінах такога не рэдкасць. Там, раскаваючы, даўка не цукар. Нам жа банкруцтва сёння не пагражае.

■ Незабыўнае

НА ГРАНІЦЫ БЕЗ ХМАРАЎ

Заходняя граніца нашай былой дзяржавы — СССР у перадавыя часы была асцяжана вялікай павялічэння. Так і гаварылі: «Граніца на замку». І сапраўды, усякія зносіны людзей на памежных дзяржаў былі строга забаронены.

Трэба сказаць, што ў той час не толькі сама граніца, але і так званая «прыгранічная зона», звычайна адлегласцю верст 15—20, была вельмі неспакоей. Сюды забаранялася наведвацца людзям з іншых месц без спецыяльнай візы-пазволу. У прыгранічнай зоне былі асобы рэжым пражывання.

Справа ў тым, што суседняя дзяржава на Захадзе — Польшча — лічылася для нас «міжнародным плашчарам імперыялізму», які, як тады казалі, заўсёды хоча нас знішчыць.

Керчанскім металургічным камбінатам на пастаўку эмальаванага посуду, з філіялам завода «Віцязь», які тэлевізары вырабляе, з бела-рускімі абутнікамі. Самі даставілі тавар, самі прадаём, самі прыбытак размяр-коўваем. Пасля таго як з дзяржавы, пастаўшчыкамі разлічыліся. Акрамя прэміяльных працэнтаў без лішніх праблем дагладваем тым, хто праявіў ініцыятыву, стараннасць. Тут перад дзяржаўнымі магазінамі ў нас

Керчанскім металургічным камбінатам на пастаўку эмальаванага посуду, з філіялам завода «Віцязь», які тэлевізары вырабляе, з бела-рускімі абутнікамі. Самі даставілі тавар, самі прадаём, самі прыбытак размяр-коўваем. Пасля таго як з дзяржавы, пастаўшчыкамі разлічыліся. Акрамя прэміяльных працэнтаў без лішніх праблем дагладваем тым, хто праявіў ініцыятыву, стараннасць. Тут перад дзяржаўнымі магазінамі ў нас

КАРТОТКА ХАРАКТАРЫСТЫКА:

«Шахцёр». Спецыялізацыя на электратаварах. 16 работнікаў, 440 квадратных метры гандлёвай плошчы. Выручка за апошні месяц — 55 мільёнаў рублёў. Заработак прадаўца з прэміяй — 68 тысяч.

«Калі ласка». «Усеёныш». Гандлюе тэлеканаламі і шакаладам, абуткам і посудам. 10 работнікаў, 302 квадратных метры работнай плошчы. Мяссячная выручка — 86 мільёнаў рублёў. Заработак прадаўца з прэміяй — 95 тысяч.

Падлікі з гэтымі лічбамі зрабіць няцяжка. Як і нейкія вывады. Толькі лічыць даўка не аб усім гаворачы. Таму велічыні кажа паўднёва, як адзначаюць становішча самі кіраўнікі магазінаў.

«Не жадаем служыць прыватніку!»

Заяўляе намеснік дырэктара «Шахцёра» Л.М.Прахарэнка. — Гэта пазіцыя не адміністрацыі, а ўсяго калектыву заагаварыла не выпадкова. Вясной наш магазін быў уключаны ў спіс аб'ектаў гарадской камунальнай уласнасці, які падлягалі прыватызаванню. Засталіся мы дзяржаўным прадпрыемствам толькі таму, што загадаў не былі выкананы некалькіх неабходных фармальнасці. Цяпер усё пачынаецца па новаму кругу. І мы са страхам думаем, аб тым, што да нас у любы момант можа прыйсці «нехта»... І завішці: «З сённяшняга дня вы і магазін — мае».

«Не жадаем служыць прыватніку!»

Заяўляе намеснік дырэктара «Шахцёра» Л.М.Прахарэнка. — Гэта пазіцыя не адміністрацыі, а ўсяго калектыву заагаварыла не выпадкова. Вясной наш магазін быў уключаны ў спіс аб'ектаў гарадской камунальнай уласнасці, які падлягалі прыватызаванню. Засталіся мы дзяржаўным прадпрыемствам толькі таму, што загадаў не былі выкананы некалькіх неабходных фармальнасці. Цяпер усё пачынаецца па новаму кругу. І мы са страхам думаем, аб тым, што да нас у любы момант можа прыйсці «нехта»... І завішці: «З сённяшняга дня вы і магазін — мае».

Чаму са страхам? Па-першае, ёсць трыгва за сваю будучыню, за работу. Не без падстаў. Арандавала ў нас частку памяшкання фірма «Гектар». Праз тры месяцы пасля «адкрыцця дзяржаўнага» яна абанкруцілася, камерсанты прагразілі. Куды прадаўцоў? Хутчэй за ўсё — на вуліцу. І ў прыватных магазінах такога не рэдкасць. Там, раскаваючы, даўка не цукар. Нам жа банкруцтва сёння не пагражае.

Чаму са страхам? Па-першае, ёсць трыгва за сваю будучыню, за работу. Не без падстаў. Арандавала ў нас частку памяшкання фірма «Гектар». Праз тры месяцы пасля «адкрыцця дзяржаўнага» яна абанкруцілася, камерсанты прагразілі. Куды прадаўцоў? Хутчэй за ўсё — на вуліцу. І ў прыватных магазінах такога не рэдкасць. Там, раскаваючы, даўка не цукар. Нам жа банкруцтва сёння не пагражае.

■ Незабыўнае

Керчанскім металургічным камбінатам на пастаўку эмальаванага посуду, з філіялам завода «Віцязь», які тэлевізары вырабляе, з бела-рускімі абутнікамі. Самі даставілі тавар, самі прадаём, самі прыбытак размяр-коўваем. Пасля таго як з дзяржавы, пастаўшчыкамі разлічыліся. Акрамя прэміяльных працэнтаў без лішніх праблем дагладваем тым, хто праявіў ініцыятыву, стараннасць. Тут перад дзяржаўнымі магазінамі ў нас

«Не жадаем служыць прыватніку!»

КАРТОТКА ХАРАКТАРЫСТЫКА:

«Шахцёр». Спецыялізацыя на электратаварах. 16 работнікаў, 440 квадратных метры гандлёвай плошчы. Выручка за апошні месяц — 55 мільёнаў рублёў. Заработак прадаўца з прэміяй — 68 тысяч.

«Калі ласка». «Усеёныш». Гандлюе тэлеканаламі і шакаладам, абуткам і посудам. 10 работнікаў, 302 квадратных метры работнай плошчы. Мяссячная выручка — 86 мільёнаў рублёў. Заработак прадаўца з прэміяй — 95 тысяч.

Падлікі з гэтымі лічбамі зрабіць няцяжка. Як і нейкія вывады. Толькі лічыць даўка не аб усім гаворачы. Таму велічыні кажа паўднёва, як адзначаюць становішча самі кіраўнікі магазінаў.

«Не жадаем служыць прыватніку!»

Заяўляе намеснік дырэктара «Шахцёра» Л.М.Прахарэнка. — Гэта пазіцыя не адміністрацыі, а ўсяго калектыву заагаварыла не выпадкова. Вясной наш магазін быў уключаны ў спіс аб'ектаў гарадской камунальнай уласнасці, які падлягалі прыватызаванню. Засталіся мы дзяржаўным прадпрыемствам толькі таму, што загадаў не былі выкананы некалькіх неабходных фармальнасці. Цяпер усё пачынаецца па новаму кругу. І мы са страхам думаем, аб тым, што да нас у любы момант можа прыйсці «нехта»... І завішці: «З сённяшняга дня вы і магазін — мае».

«Не жадаем служыць прыватніку!»

Заяўляе намеснік дырэктара «Шахцёра» Л.М.Прахарэнка. — Гэта пазіцыя не адміністрацыі, а ўсяго калектыву заагаварыла не выпадкова. Вясной наш магазін быў уключаны ў спіс аб'ектаў гарадской камунальнай уласнасці, які падлягалі прыватызаванню. Засталіся мы дзяржаўным прадпрыемствам толькі таму, што загадаў не былі выкананы некалькіх неабходных фармальнасці. Цяпер усё пачынаецца па новаму кругу. І мы са страхам думаем, аб тым, што да нас у любы момант можа прыйсці «нехта»... І завішці: «З сённяшняга дня вы і магазін — мае».

Чаму са страхам? Па-першае, ёсць трыгва за сваю будучыню, за работу. Не без падстаў. Арандавала ў нас частку памяшкання фірма «Гектар». Праз тры месяцы пасля «адкрыцця дзяржаўнага» яна абанкруцілася, камерсанты прагразілі. Куды прадаўцоў? Хутчэй за ўсё — на вуліцу. І ў прыватных магазінах такога не рэдкасць. Там, раскаваючы, даўка не цукар. Нам жа банкруцтва сёння не пагражае.

Чаму са страхам? Па-першае, ёсць трыгва за сваю будучыню, за работу. Не без падстаў. Арандавала ў нас частку памяшкання фірма «Гектар». Праз тры месяцы пасля «адкрыцця дзяржаўнага» яна абанкруцілася, камерсанты прагразілі. Куды прадаўцоў? Хутчэй за ўсё — на вуліцу. І ў прыватных магазінах такога не рэдкасць. Там, раскаваючы, даўка не цукар. Нам жа банкруцтва сёння не пагражае.

■ Незабыўнае

■ АПК і рынак

РАСКІДВАЦА НЕ МАЕМ ПРАВА самым галоўным багаццем селяніна

У свой час прыхільнікі фермерства сцягвалі: міне два-тры гады, і новыя, свабодныя гаспадары забяспечылі насельніцтва разнастайнай сельскагаспадарчай прадукцыяй.

Іх надзеі не спрадзіліся. І гэта добра відавочна на прыкладзе сялянскіх (фермерскіх) гаспадарак Пухавіцкага раёна.

Зараз у раёне 42 такія гаспадаркі. (На «падыходзе» яшчэ 5). У іх распрадажэні 627 гектараў зямлі. Летас фермеры рэалізавалі дзяржаве 180 тон збожжжа, 45 — агародніны, 10 — малака, 20 тон мяса і 15 цэнтнераў ільняваласна. Гэта мёрз у агульным аб'ёме рэалізацыі сельскагаспадарчай прадукцыі, якую звычайна паставілі раён. Сёлетня зрухаў не прадбачыцца. Дык што, ісці на супрацьную «фермерства» і перадачу зямлі ў прыватныя рукі?

Наконт гэтага сваё меркаванне выказаў Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка выдучаю праграмы «Момант ісціны» Андрэю Караву-лаву, пацвердзіўшы, што нам не патрэбны такія фермеры, якія атрымліваюць па 9 цэнтнераў збожжжа з гектара. Безумоўна, асабіста для фермера такой урэдэжынасці хоціць, каб пракарміць сям'ю. Але ж зямля — агульнанародае багацце, і яна павінна працаваць для ўсіх. Значыць, і фермеры нясуць пэўную адказнасць за забяспечэнне насельніцтва прадуктамі харчавання. Таму наспей час на поўны голас весті размову аб эфектыўнасці работы сялянскіх (фермерскіх) гаспадарак. Тым больш што яны маюць дзяржаўную падтрымку, крэдыты, карыстаюцца пэўнымі льготамі на першым часе станаўлення. Словам, павінна быць і належная аддача.

Але аб чым можна весті размову, калі зямля не тое што дрэнна прапрацавае, а ўвогуле пусте. Прыклад? Калі ласка. Фермер Сяргей Рэут сёлетня нават не пачынаў апрацоўку 15 гектараў зямлі. Яго «падтрымалі» Ганна Рэпічэва, Мікалай Бёк, Сяргей Валчэ-ва. Тры зямлі пусте ў фермера Уладзіміра Кузнецкіна. Частка поля «ада-пачымае» ў Іонаса Курпрыявічуся. Іх зямля стала расаднікам пустэзеля. У некаторых фермераў яно заглушана па-сева. Гэта датычыць Сяргея Лазавога, Уладзіміра Варфаламеева. Яны не апра-

цавалі міжрадоўні пасеваў, не вялі хімічную барадзбу з дзікай расліннасцю.

Безумоўна, ёсць і станоўчыя прыклады. Штогод паказваюць належную культуру земляробства фермеры Міхаіл Шабаў, Міхаіл Парфёнка, Валерый Доўнар, Валерый Локічаў, Аляксандр Свірыдаў.

Праўда, што датычыць апашнята, дык ён выбраў экстрэмічны шлях гаспадар-вання: бяра ад зямлі ўсё, не клопочыся аб павышэнні яе ўрадлівасці. Спачатку так «гаспадарыў» у каласе «Зорка». Цяпер працягвае гэта рабіць і на новым участку, дарэчы, як і іншыя фермеры. Дарагоўля мінеральных ўгна-енняў, адсутнасць арганікі, ігнараванне іншых мерапрыемстваў — усё гэта вяда-е да выласу з глебы гумусу, збяднення мінеральнага сілкавання раслін. Пры-цягваюць жа да адказнасці вынавагата за варварскія адносіны да зямлі няма ніякай магчымасці: Вархунны Савет рэспублікі выдаў у спешцы «на-гара» неадпрацаваны Закон аб сялянскіх (фермерскіх) гаспадарках, Кодэкс аб зямлі. Таму наспей час перагледзець не-каторыя артыкулы і палачыны гэтага дакумента. Тэрмінова трэба правесці і аграхімічнае абследаванне глебы ў на-дзеллах фермерскіх гаспадарак, каб па-раўнаць каласную і фермерскую культуру земляробства.

Вядома: каб эфектыўна гаспадарыць на зямлі, атрымліваць добрыя ўраджаі і высокія прыбыткі, фермеру неабходны спецыяльныя веды па аграноміі, за-тэхніі, ветэрынарыі, эканоміцы. Бо большасць з іх працуюць па-дэдаўска. Той жа Сяргей Лазавы на пастана-граўным участку мяркую папасаціць пладоўныя дрэвы і ягаднікі. А вось ці буд-зе там сад — хто яго ведае. І многія фер-меры таксама на раздаражжы, Канкротнай жа дапамогі з боку раённа-га аб'яднання сялянскіх (фермерскіх) гаспадарак «Слаўціна» няма. Відць, трэба тэрмінова падключыць да работы спецыялістаў у праўленні сельскай га-спадаркі і прадуктаў харчавання, калас-саў і саўгасаў, якія змогуць даць навукова абгрунтаванае заключэнне на-конт таго, што мэтазгодна вырошчваць на тым ці іншым участку зямлі. Тады можна будзе ўкараніць і спецы-ялізацыю фермерскіх гаспадарак. Сла-

вам, час дыктуе: каб стаць сапраўдным гаспадаром на зямлі, трэба ўсё даскана-ла ведаць.

Не набывае ў фермераў раёна належ-нага распаўсюджвання і жывёлага-доўля. У іх гаспадарках зараз толькі 79 галоў буйной рагатай жывёлы, у тым ліку 49 кароў, 127 свіней, крыху больш як 800 галоў ігушкі. Грунтоўна заняўся гэтай галінай сельскагаспадарчай вы-творчасці фермер Міхаіл Парфёнка — ён пабудоваў ферму на 50 галоў буй-ной рагатай жывёлы. Разам з тым 16 фермераў не трымаюць буйной рагатай жывёлы і свіней, 11 — наогул не маюць на падворку ніякай жывёнасці. А жывё-лагадоўля — гэта ж не толькі малака і мяса, але і арганічныя ўгнаенні, без якіх на нашай зямлі — ні кроку.

Кожны фермер, перш чым атрымаць наезд, прадстаўляў сваю праграму дзейнасці па вытворчасці прадукцыі. У некаторых яна была для блізіру. Дастат-кова сказаць, што 9 фермераў у ас-ноўным займаюцца камерцыйнай, а не сваёй гаспадарчай. Іх выручка ад пабоч-най дзейнасці складае 90 працэнтаў ад агульнага грашовога абароту, а сельска-гаспадарчая вытворчасць з'яўляецца толькі прыкрыццём для куплі-продажу.

Характэрны прыклад — дзейнасць

фермера Івана Уласевіча. Яму выдэле-на 12 гектараў зямлі. Але даход ад яе складае ўсяго толькі 2 працэнты. Ён — тыповы камерсант, а не гаспадар на зямлі. І паўстае пытанне: а ці патрэбна яна яму? Які выкарыстоўвае крытэры, на якіх мэт?

Пытанні, пытанні... У фермера, які і каласав, саўгасав, іх шмат. Пяперніцтва, дарагоўля, абвал эканомікі ўжо сёлетня загалі некаторых з іх у даўгавую яму, на мяжу банкруцтва. Як выйдзе, што рабіць? Безумоўна, фермерству патрэбна дзяржаўная дапа-мога-падтрымка. Пакуль што яна не-дастатковая. Таму развіццё гэтага сектара АПК ставіць на парадку дня два важныя пытанні. Першае — як дапамагчы фер-меру? Другое — неабходна патрабаваць ад яго, каб зямля працавала і не спус-тавалася, бо яна, зямля, — багацце агульнанародае, раскідацца якім ніхто не мае права, нават калі атрымае ва ўласнасць.

Мікола ГРЫГАРОВІЧ.

■ ФОТАРЭПАРТАЖ

АЗЁРЫ ДАБРЫНІ І ПЕСЕНЬ

Штрыкі да партрэта жаночага вакальнага ансамбля ветэранаў вайны і працы

«Сябры песні» Смалевіцкага ГДК

На сцену падняліся невялікая жанчына, пастаяла хвілінку, а потым чыстым голасам узла звон-кую ноту:

— Якая песня без баяна... Шчыра і папачно гучала пе-ся. Яна даходзіла да самых «заска-рачаных» сэрцаў тыхаці слухачоў, якія сваімі дружнымі ап-ладываннямі прасілі новых пе-сень.

І Аляксандра Яфімаўна Купрэнкава іх выконвала.

Гэта ў яе ад радзімы — і го-лас, і адукацыя, і пратэст на-ва, сабраў для партрэта групы. А дэцільна іх Аляксандра Яфімаўна Рэпічэва, Мікалай Бёк, Сяргей Валчэ-ва. Тры зямлі пусте ў фермера Уладзіміра Кузнецкіна. Частка поля «ада-пачымае» ў Іонаса Курпрыявічуся. Іх зямля стала расаднікам пустэзеля. У некаторых фермераў яно заглушана па-сева. Гэта датычыць Сяргея Лазавога, Уладзіміра Варфаламеева. Яны не апра-

цавалі міжрадоўні пасеваў, не вялі хімічную барадзбу з дзікай расліннасцю.

Безумоўна, ёсць і станоўчыя прыклады. Штогод паказваюць належную культуру земляробства фермеры Міхаіл Шабаў, Міхаіл Парфёнка, Валерый Доўнар, Валерый Локічаў, Аляксандр Свірыдаў.

Праўда, што датычыць апашнята, дык ён выбраў экстрэмічны шлях гаспадар-вання: бяра ад зямлі ўсё, не клопочыся аб павышэнні яе ўрадлівасці. Спачатку так «гаспадарыў» у каласе «Зорка». Цяпер працягвае гэта рабіць і на новым участку, дарэчы, як і іншыя фермеры. Дарагоўля мінеральных ўгна-енняў, адсутнасць арганікі, ігнараванне іншых мерапрыемстваў — усё гэта вяда-е да выласу з глебы гумусу, збяднення мінеральнага сілкавання раслін. Пры-цягваюць жа да адказнасці вынавагата за варварскія адносіны да зямлі няма ніякай магчымасці: Вархунны Савет рэспублікі выдаў у спешцы «на-гара» неадпрацаваны Закон аб сялянскіх (фермерскіх) гаспадарках, Кодэкс аб зямлі. Таму наспей час перагледзець не-каторыя артыкулы і палачыны гэтага дакумента. Тэрмінова трэба правесці і аграхімічнае абследаванне глебы ў на-дзеллах фермерскіх гаспадарак, каб па-раўнаць каласную і фермерскую культуру земляробства.

Вядома: каб эфектыўна гаспадарыць на зямлі, атрымліваць добрыя ўраджаі і высокія прыбыткі, фермеру неабходны спецыяльныя веды па аграноміі, за-тэхніі, ветэрынарыі, эканоміцы. Бо большасць з іх працуюць па-дэдаўска. Той жа Сяргей Лазавы на пастана-граўным участку мяркую папасаціць пладоўныя дрэвы і ягаднікі. А вось ці буд-зе там сад — хто яго ведае. І многія фер-меры таксама на раздаражжы, Канкротнай жа дапамогі з боку раённа-га аб'яднання сялянскіх (фермерскіх) гаспадарак «Слаўціна» няма. Відць, трэба тэрмінова падключыць да работы спецыялістаў у праўленні сельскай га-спадаркі і прадуктаў харчавання, калас-саў і саўгасаў, якія змогуць даць навукова абгрунтаванае заключэнне на-конт таго, што мэтазгодна вырошчваць на тым ці іншым участку зямлі. Тады можна будзе ўкараніць і спецы-ялізацыю фермерскіх гаспадарак. Сла-

вам, час дыктуе: каб стаць сапраўдным гаспадаром на зямлі, трэба ўсё даскана-ла ведаць.

Не набывае ў фермераў раёна належ-нага распаўсюджвання і жывёлага-доўля. У іх гаспадарках зараз толькі 79 галоў буйной рагатай жывёлы, у тым ліку 49 кароў, 127 свіней, крыху больш як 800 галоў ігушкі. Грунтоўна заняўся гэтай галінай сельскагаспадарчай вы-творчасці фермер Міхаіл Парфёнка — ён пабудоваў ферму на 50 галоў буй-ной рагатай жывёлы. Разам з тым 16 фермераў не трымаюць буйной рагатай жывёлы і свіней, 11 — наогул не маюць на падворку ніякай жывёнасці. А жывё-лагадоўля — гэта ж не толькі малака і мяса, але і арганічныя ўгнаенні, без якіх на нашай зямлі — ні кроку.

Кожны фермер

Илья Борисов

НОЧНОЙ ВЗРЫВ В ОСОБНЯКЕ

(Окончание. Начало в №№106, 107.)

А поскольку в его книге Кубе выглядит как последовательный и благородный рательщик за возрождение "беларускисці" и неотомимый критик СД и СС, Туронка делает еще более "глубокий" вывод: "Таким образом, нельзя отбросить версию, что покушение на Кубе подготовила СС".

Наблюдательный Юри Туронка почему-то не заметил, что в сообщении порожденных его богатым воображением информаторов нет ни одной конкретной детали: не названы партизанский отряд (в котором очутились Е.Мазаник и М.Осипова и который, по мнению Туронка, кишка кишка агентами СД), фамилия или псевдоним его командира, место расположения отряда и партизанского аэродрома, не приведена хотя бы примерная дата переброски Мазаник и Осиповой в Москву. Что в заключении особой комиссии Бондорфа о вылете Е.Мазаник и Осиповой в Москву говорится весьма невнятно: "...самолетом из ближайшего партизанского района". Да, не в партизанском аэродроме, а из партизанского района. А ведь партизанские районы в сентябре сорок третьего начинались сразу за Минском. Территорию же вокруг Борисова немцы считали партизанской республикой.

Все говорит за то, что "историю" с самолетом, как и "историю" о новом заговоре, Большая особая комиссия сфабриковала. И цель этой фальсификации весьма очевидна: раз Е.Мазаник и М.Осипова уже к 29 сентября вывезены в Москву, то, следовательно, бесполезно их искать в окрестностях Минска, а тем более требовать от минских ищущих СД, чтобы продолжали розыск беглянок.

И это не просто логическое заключение.

В своей книге "Возмездие" Е.Мазаник пишет, что ее пребывание в партизанском отряде Н.Федорова перед вылетом в Москву оказалось продолжительным. "Дни тинулись бесконечно нудно, серые осенние дни. Нам уже так осточертела бездельная жизнь, что хотелось просто сбегать из этого шалаша. Не знаю, что мы предприняли бы, но однажды входит в шалаш комиссар и командир. Николай Петрович широко улыбается:

— Послезавтра самолет! На наш аэродром сест не сможет — двухмоторный, тяжелый (в Москву вылетали Елена Мазаник, Мария Осипова, Валентина Шуцкая, Надежда Троян, Галина Финская, Янина Дрозд, Николай Федоров и Иван Золотарь. — И.Б.). Так что завтра в дорогу, к соседям.

Дорога не близкая — километров восемьдесят, за Бегомль. Не близкая и не легкая: хлопот "под ногами набравший водой, перемешанный с грязью снег".

Для белоруссии картина явно не сентябрьская.

— Когда же вылетели из Бегомля в Москву? — спросил я Е.Мазаник в одной из бесед с патриоткой.

— Десятидцатого октября 1943 года, — не задумываясь, ответила Елена Григорьевна. Помолчав, добавила: — Такие дни не забывались.

Итак, торжественно-крипиво, с восклицательным знаком, "открытие" польского ученого, будто бы за столь "короткое время" — т.е. до 29 сентября — комиссия выяснила, что Мазаник и Осипова с партизанского аэродрома переправили в Москву, оказалось явно несостоятельным. Как и сделанный на основании этого "открытия" вывод: "Это чрезвычайно важное обстоятельство; оно свидетельствует о том, что СД имела своих информаторов в отряде; куда бежали обе женщины". И совсем уж ни в какие ворота не лезет туронковская нелепая версия о том, что покушение на Кубе подготовила СС".

Видимо, чувствуя зыбкость своей дерзновенной версии, Ю.Туронка решил прибегнуть к помощи зловещего Лаврентия Цанавы. Дескать, тот в книге "Всенародная война в Белоруссии против немецко-фашистских захватчиков" даже не упоминает об уничтожении Кубе, хотя в ней "нашлось место для значительного менее интересных фактов". И далее: "Отметим, что автор книги в начале пятидесятых годов был министром государственной безопасности БССР. Можно, таким образом, предположить, что версия о провокации СС принималась довольно серьезно".

Читая такие странные рассуждения ученого, невольно вспоминаешь киевского дядьку и огородную бузину. Не вдаваясь в пространный спор с Ю.Туронком, замечу только, что он, судя по всему, не знает, что Цанавы и раньше, в военные сороковые годы, возглавлял госбезопасность БССР и одновременно руководил многими разведывательно-диверсионными чекистскими группами и отрядами, которые действовали на оккупированной территории Белоруссии. А не упомянул он в "своем" (книгу написали за министра его подчиненные) рылом двухтомном творении Елену Мазаник и Марию Осипову только потому, что они не являлись людьми его ведомства.

■ Будзем здоровыя

УПРАВА НА ВІРУС

герпесу загадочны кафедры медыцынскай спецыяльнасці Мінскага медыцынскага ўніверсітэта. Падобна, каб і ў Мінскай акадэміі медыцынскай спецыяльнасці. Таму, займаючы такое "фізіялагічнае" занятая на твары, мы не спяваемся да ўрача, а спрабуем хутэй збавіцца ад неспіятальнай болі. Нават ва ўспамінах аб Брэжневе гаварылася, што той спраўляўся з "ліхаманкай" а даламогай звычайнай цыбуліны. Аднак адносна да герпесу, як да прастай непрыемнасці, — памылка. Аднойчы павялічыўся ў чалавека, ён заставаўся жыць у арганізме нават на клетачным узроўні. Не так проста з ім справіцца. Ад гэтых гаворыць той факт, што за апошнія некалькі гадоў у рэспубліцы зафіксаваны 3 смертных выпадкі менавіта ад герпесу. І змагацца з гэтай заразой толькі народнымі сродамі не пад сілу нават тым, хто лечыць траўмы і агародніны складаным захаваннем.

Выходзіць, мы бязбар'юна перадаем такую хваробу? Зусім не. У Беларусі ёсць навуковая школа па вырашэнню гэтай праблемы. Ёю займаюцца спецыялісты Мінскага медыцынскага ўніверсітэта, акадэмічнага Інстытута мікрабіялогіі і вірусалогіі, а таксама ў Віцебскім медыцынскім.

Першым узвус за даследаванне

Дырэктар нарыхтоўчай канторы "Цыбуля і шышына" Сцяпан Даўбенішэ з самай ранішай сабраў экстраны сход.

— Навіна непрыемная, таварышы, — уздыхнуў ён і выцер спадчыны твар. — Трэба скарачаць штаты. Начальства зверху націскае. Цыбаты, востры на язык качагар Віцэка Эдзілік адразу ж выпалілі:

— Пачнём з вашых намеснікаў. Навошта чатыры дармаеды? Порткі праціраюць, гаралку жулкуць.

Дырэктар рашуча пастукаў алоўкам па графіне:

— Асцярожна на паваротах. І прапу даікатна выказвацца. Справа тонкая.

Галоўны бухгалтар Стас Пятурка баяліва зірнуў на Даўбенішу, папярэдзіў акулара:

— Яно... Так сказаць... Штатны спіс грашчых... Накаладаў расходу... Намеснікаў, мусіць, мнагавата, а, можа, і самы раз...

Дырэктар і сам разумее, што трэба ў першую чаргу праціраць сваіх палечнікаў, але хацеў, каб ідэя зыходзіла ад калектыву.

Таму і падакціў аўтарытэтную прапанову бухгалтара. Задаю ўважліва і Эдзіліка:

— Вось бачыце, штаты трашчых. Хочам ці не, а трэба некага выкураваць.

І, набраўшы поўныя грудзі паветра, быццам сабраўся вырвацца, прадакціў:

— Сорах гадоў таму назад упершыню адчыніліся дзверы абласной дзіцячай бібліятэкі імя Янкі Маўра. І ціпер гэтая ўстанова дапамагае дзецям увайсці ў цудоўны свет літаратуры, мастацтва, пазнаць культуру сваёй Бацькаўшчыны.

За першы год нашым чытачам сталі каля тысячы хлопчычых і дзяўчычых. Ціпер паслугамі бібліятэкі карыстаюцца звыш 8 тысяч дзяцей і дарослых. І за тры прадастаўлена 113 тысяч кніг, каля 250 назваў газет і часопісаў, шмат грамплацінак і дыяфілімаў.

Мы надаём вялікую ўвагу прапагандае нацыянальнай літаратуры, мовы і культуры. Таму заўсёды для нас былі жаданымі сустрэчы з беларускімі дзіцячымі пісьмёнікамі.

Каля 20 гадоў таму назад наша бібліятэка стала пачынальнай правядзення абласных злётаў "Юныя таленты Міншчыны". І правядзена ўжо 11. На татапрыняты выдадзены 4 зборнікі лепшых твораў дзяцей і падлеткаў "Нашы першыя стыхіні".

Выдана шмат зборнікаў дзяцей, якія з нашай лёгкай рукі пачалі сваю працоўную шлях у літаратуру, мастацтва, журналістыку.

Шмат гадоў у нас працуе клуб "Чамукі", дэвіз якога — "Хачу ўсё ведаць". Малодшых школьнічых ахвотна ўдзельнічаюць у літаратурных рабінах, гульнях-віктарыхах, завоўчых падарожжаў па роднай краіне. А пры бібліятэцы сёлета пачаў

нашаму клубу "Бацькаўшчына" ўжо больш за 10 гадоў. Спачатку ён задумваўся як літаратурны, для знаёмства дзяцей з лепшымі творамі беларускіх пісьмёнікаў, але жыццё падказала, што ёсць магчымасць шыроў глянцу на свет. Мэта сінтэзіраваць "Бацькаўшчыну" — вылучэнне гісторыі і культуры Беларусі, выхаванне дзяцей на нашых нацыянальных традыцыях беларускага народа, прапаганда творчасці пісьмёнікаў рэспублікі, пашырэнне і паглыбленне ведаў, атрыманых у школе.

На працягу года праводзім 6—7 пасаджэнняў клуба. Цікава прайшлі гульні-падарожжа "Па карце роднага года" з экскурсіямі ў Траецкае прадмесце, вечар-сустрэча з перадавымі вытворцамі Саюза дзяцей, з удзельніцамі Валікай Айчынай вайны.

Стала традыцыяй адзначаць юбілейныя даты беларускіх пісьмёнікаў. Наўвесьна запамінаюцца дзеці ў клубе "Згукі Бацькаўшчыны", прысвечаныя творчасці Максіма Багдановіча, і "Са слаўнага Палатка" — Дарэчы, апошняе транспарэнтам па рэспубліканскім радыё.

Не магу не адзначыць і правядзенне Дзён сямейнага алпамоў. Самыя розныя тэмы абмяркоўваем на такіх сустрэчах. Называю некаторыя з іх: "Перададзі дорабо па круту", "Падлетак і закон", "Я, сямя і эканоміка", "Я і прырода".

Пры бібліятэцы сёлета пачаў

■ Гумарэска

— Каб не было крыўды, кінем жэрабя. Чатыры намеснікі — чатыры запалкі. Адна кацейная. Хто яе выцігне, той...

— Шалку ў рукі — і дамоў, — зарагатаў качагар Эдзілік.

Сакратарка Шурачка, вяртлявая, як вавёрка, прынесла свой кашалёк, які хутэй нагадаў партфелю. Бо ў ім Шурачка насіла не толькі духі і губніцу памаду, але і цагла дамоў яблыкі, агуркі, памідоры.

— Вось сюды і кладзіце запалкі, — вельмі сказала яна. — І па чарзе цягніце.

Першы падшоў да зашчытнага кашалёка намеснік дырэктара па турызму Алесь Завала. І трэба ж такому здарыцца, што менавіта ён і выцігнуў агрызаны запалкі. У кабінете стала ціка-ціка. Толькі чуваць было, як прыжыка дырэктар. І не дзіўна. Усе ведалі, што Даўбенішэ і Завала — шчырыя сябры. Разам да палобовіччэ ездзілі, разам рыбачылі, побач асабіста будуюць.

— Гм-гм, — парушыў цішыню дырэктар, спрабуючы бескалятна ўсімкнуцца. — Канешне, запалкі — гэта запалкі. А тут лёс чалавека. Завала заўсёды выцігвае план, вытрыманы маральна, не пазіціца на работу. Мы прыгледзімся да намесніка па цыбулі Волеся Ламакі? У яго на складзе пазалета зніла цэлая скрынка гародніны. Халатнасць! Недапушчальная страта народнага дабра! З гэтым і змагаецца наш паважаны Прэзідэнт.

— Ламака ў бальніцы ляжыць. Грыжу нараву, калі цягаў скрынку з цыбуляй, — зноў ускосыў качагар Эдзілік. — У яго плівера дзяцель. Куды скарачаць? Няхай усе будзе па жэрабя. Алесю Завалу тут не месца. Хопіць, нахапаўся дабра.

Начальнік адрэзала кадраў Адам Цвічок унёс карціроўку, якая, відаць, была ўзгоднена з дырэктарам перадачым сходу:

— Ламаку можна звольніць па закону пасля выхаду з бальніцы. А вось качагараў у нас

ШАПКУ Ў РУКІ — І ДАМОЎ

мнагавата. Эдзілік прыняты на работу пазней за іншых. Яго смеа можна скарачаць.

Эдзілік не чакаў такога павароту спраў. Як пакусаны пчоламі, ірануўся да стала дырэктара:

— Во, во, з мяне і пачніце! Не любіце, што рожу праўду-матку ў вочы. Я прапаную працець на сіта ўсю кантору, у тым ліку і адрэз кадраў. Там проціма нахлебніцаў. На спіне рабочага чалавека сядзяць.

Дырэктар зразумеў, што сітуацыя на сходзе выходзіць з-пад кантролю. Зноў пастукаў алоўкам па графіне:

— Наконт Ламакі і Эдзіліка прапановы слухайце. Спынімся на гэтых кандыдатурах.

— Я пайду скараціцца, я да Прэзідэнта на прыём запішуся, — крычаў абураны качагар. Але яго ўжо ніхто не слухаў. Толькі А.Завала, праходзячы побач, кінуў насмешліва:

— Ну што? Шапку ў рукі — і дамоў?

Канстанцін ПРЫЁМКА.

■ Книга — подручник жыцця

ПЕРШЫЯ СЦЯЖЫНКИ

Сорах гадоў таму назад упершыню адчыніліся дзверы абласной дзіцячай бібліятэкі імя Янкі Маўра. І ціпер гэтая ўстанова дапамагае дзецям увайсці ў цудоўны свет літаратуры, мастацтва, пазнаць культуру сваёй Бацькаўшчыны. За першы год нашым чытачам сталі каля тысячы хлопчычых і дзяўчычых. Ціпер паслугамі бібліятэкі карыстаюцца звыш 8 тысяч дзяцей і дарослых. І за тры прадастаўлена 113 тысяч кніг, каля 250 назваў газет і часопісаў, шмат грамплацінак і дыяфілімаў.

Мы надаём вялікую ўвагу прапагандае нацыянальнай літаратуры, мовы і культуры. Таму заўсёды для нас былі жаданымі сустрэчы з беларускімі дзіцячымі пісьмёнікамі.

Каля 20 гадоў таму назад наша бібліятэка стала пачынальнай правядзення абласных злётаў "Юныя таленты Міншчыны". І правядзена ўжо 11. На татапрыняты выдадзены 4 зборнікі лепшых твораў дзяцей і падлеткаў "Нашы першыя стыхіні".

Выдана шмат зборнікаў дзяцей, якія з нашай лёгкай рукі пачалі сваю працоўную шлях у літаратуру, мастацтва, журналістыку.

Шмат гадоў у нас працуе клуб "Чамукі", дэвіз якога — "Хачу ўсё ведаць". Малодшых школьнічых ахвотна ўдзельнічаюць у літаратурных рабінах, гульнях-віктарыхах, завоўчых падарожжаў па роднай краіне. А пры бібліятэцы сёлета пачаў

нашаму клубу "Бацькаўшчына" ўжо больш за 10 гадоў. Спачатку ён задумваўся як літаратурны, для знаёмства дзяцей з лепшымі творамі беларускіх пісьмёнікаў, але жыццё падказала, што ёсць магчымасць шыроў глянцу на свет. Мэта сінтэзіраваць "Бацькаўшчыну" — вылучэнне гісторыі і культуры Беларусі, выхаванне дзяцей на нашых нацыянальных традыцыях беларускага народа, прапаганда творчасці пісьмёнікаў рэспублікі, пашырэнне і паглыбленне ведаў, атрыманых у школе.

На працягу года праводзім 6—7 пасаджэнняў клуба. Цікава прайшлі гульні-падарожжа "Па карце роднага года" з экскурсіямі ў Траецкае прадмесце, вечар-сустрэча з перадавымі вытворцамі Саюза дзяцей, з удзельніцамі Валікай Айчынай вайны.

Стала традыцыяй адзначаць юбілейныя даты беларускіх пісьмёнікаў. Наўвесьна запамінаюцца дзеці ў клубе "Згукі Бацькаўшчыны", прысвечаныя творчасці Максіма Багдановіча, і "Са слаўнага Палатка" — Дарэчы, апошняе транспарэнтам па рэспубліканскім радыё.

Не магу не адзначыць і правядзенне Дзён сямейнага алпамоў. Самыя розныя тэмы абмяркоўваем на такіх сустрэчах. Называю некаторыя з іх: "Перададзі дорабо па круту", "Падлетак і закон", "Я, сямя і эканоміка", "Я і прырода".

Пры бібліятэцы сёлета пачаў

працаваць бацькоўскі ўніверсітэт. З мэтай прапаганды сярод падлеткаў культуры і спорту, медыцынскіх і прававых ведаў, умення правільна арганізоўваць свой вольны час, навываку па рацыянальным харчаванню, асабістай гігіеце ўжо амаль 10 гадоў у нас працуе школа "Здарова", у рабоце якой прымаюць удзел урачы, работнікі міліцыі, суда, пракуроры.

Работніцаў нашай бібліятэкі можна сустрэць у розных гарадах і раёнах вобласці. А прыгджаюць яны, каб аказаць сваім калегам дапамогу ў абагульненні і ўкараненні перадавога вопыту работы, у арганізацыі вучобы з рознымі катэгорыямі бібліятэчных работнікаў.

Знаючы, наша бібліятэка з'яўляецца базай для правядзення практыкі студэнтаў факультэта бібліятэчна-інфармацыйных сістэм Беларускага ўніверсітэта культуры. І наўвесьна зроблены такі выбар.

У нас працуюць творчыя людзі. Пра ўсё імя магчымасці расказаць. Таму адначасова і некаторыя. Наўвесьна пачынаюць бібліятэчныя вобласці сталі І.К.Кульшова і Л.П.Вербова. Каля 20 гадоў працуюць яны метадыстамі. Напісаныя гэтымі супрацоўнікамі метадычныя дапаможнікі, вобразна кажучы, зачытаваюцца да дзірак. Нельга ўважыць работу нашай бібліятэкі без даведачна-інфармацыйнай службы, якой больш за 20 га-

доў свайго жыцця аддала Л.Д.Яленска. Менавіта ад яе ўмення адшукаць патрэбны матэрыял у друку залежыць задавальненне запатрабаваных юных чытачоў. Усе свае веды, вопыт і цёплую сэрца аддае выхаванню маленёк грамадзян загідацца адзела абстругавання І.С.Рудэнка.

Іншымтарам і арганізатарам многіх цікавых мерапрыемстваў і пачынаў з'яўляецца таксама загадчыца адзела В.І.Яскевіч. Яна ўмеа агулаваць магчымасці кожнага са сваіх юных чытачоў, пастаянна падтрымлівае кантакты з іх бацькамі, настаўнікамі. Знаходзяць свой ключыч да сэрца хлопчыкаў і дзяўчычак бібліятэкары Т.В.Грэць, Т.К.Кабаковіч, Т.В.Шурачка, В.А.Анцук, Н.А.Арабук і іншыя.

Ціпер, калі рынак з яго наўмольнымі законамі ўварваўся ў наша жыццё, дзіцячая бібліятэка з'яўляецца, бадай, адзіным месцам для дзяцей, дзе можна бясплатна атрымаць цікавую інфармацыю, пазнаёміцца з літаратурай на розных тэмах, сустрэцца з пісьмёнікамі, кампазітарамі, стаць удзельніцамі цікавых мерапрыемстваў. І ўсё ж цяжка жывецца бібліятэкам, іх работнікам. Не адчуваецца раёнаў клопатаў пра выхаванне і духоўнасць юных грамадзян рэспублікі. Хочацца верыць, што адносна да нашых устаноў культуры зменіцца ў лепшы бок. А пакуль бібліятэкі вымушаны ісці з працягнутай рукой да тых, у каго ёсць грошы.

Соф'я БЕСПУТАВА, загадчыца філіяла бібліятэкі імя Янкі Маўра.

Хатні экран

11 кастрычніка, аўторак

Беларускае тэлебачанне

16.55. "Бімбам". "Крылы".

17.15. Эканаміст.

17.25. Навіны.

17.35. Мост.

18.05. Абласныя навіны (Віцебск).

18.20. Навіны Бі-бі-сі.

18.55. Футбол. Аўторачны матч чэмпіянату Еўропы. Зборная Беларусі — зборная Люксембурга.

20.50. Кантакт.

21.00. Панама.

21.35. Пяць хвілін на жарты.

21.45. "Мая каханне, мой смутак". Тэлесерыял.

22.45. Пад купалам Сусвету.

22.55. Ніка.

23.10. Надвор'е.

23.20. Футбол. Чэмпіянат Еўропы. Беларусі — Люксембург.

Чэцьці гадзіны перадач матчы.

17.45. "XX стагоддзе. Ж. — П. Сартр".

17.55. Футбол. Аўторачны матч чэмпіянату Еўропы. Зборная Расіі — зборная Сан-Марына.

20.40. Сустрэча з А.І.Салжанчыным.

21.00. Фестываль "Ступень да Парыжа".

21.20. "Пасажыр дажджу" (Францыя — Італія).

23.35. Агула-шуга.

23.50. Прэс-экспрэс.

7.00. 11.00. 15.00. 19.00. 22.00. Весткі.

7.30. Час дэдаваць лідзевы.

8.00. Навіны Бі-бі-сі.

8.25. Ранішні канцэрт.

8.45. "Санта-Барбара".

9.35. Здарова жывеш.

9.50. Памяці скульптара Алега Комава.

10.35. Тэлегазета.

10.40—11.10. Сялянскае пытанне.

15.20. Студыя "Рост".

15.50. Там-там навіны.

16.05. Свята кожны дзень.

16.15. Новае лінія.

16.55. Музыка на десерт.

17.10. Бяшумныя лідэры.

17.35. Перадач дзя.

18.00. К-клуб.

18.50. Ніхто не забыты.

19.25. Падрабязнасці.

19.35. "Цент" (ЗША).

21.25. Спяваюць драматычныя акцёры.

22.20. Аўтаінтэгенне.

22.25. Спартыўная карусель.